

بررسی کشت، سازگاری و مواد مؤثره رقم جدید ریحان بنفش رقم Opal CV. *Ocimum basilicum* در شرایط آب و هوایی شمال تهران

مریم میرزایی، رضا امید بیگی

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد و استاد گروه علوم باغبانی، دانشگاه تربیت مدرس

گیاه ریحان به عنوان یک گیاه دارویی و ادویه ای مهم و هم چنین به عنوان سبزی تازه مورد استفاده قرار می گیرد. رقم Opal یک رقم جدید ریحان بنفش می باشد. به منظور بررسی سازگاری این رقم از ریحان، که برای نخستین بار در ایران کشت می شود، بذر گیاه مورد نظر در تاریخ ۱ اردیبهشت ۱۳۸۵، به صورت نواری و با فاصله بین ردیف ۳۵ سانتی متر کاشته شد. دو هفته پس از کاشت، بذرها سبز کردند و در مرحله ۴ تا ۶ برگی، بوته ها در روی ردیف، طوری تنک شدند که فاصله دو بوته از یکدیگر ۵-۱۰ سانتی متر گردید. از رویش بذر تا مرحله ساقه دهی ۳۵ روز به طول انجامید. در تاریخ ۳۰ خرداد اولین گلها ظاهر شدند و گلدهی تا اواخر شهریور و اوایل مهر ادامه داشت. میانگین ارتفاع بوته ۴۰ سانتیمتر و میانگین تعداد شاخه در بوته ۱۰ عدد، وزن هزارانه ۱/۱۶ گرم و درصد وزن خشک ۲۰ درصد، اندازه گیری شد. برداشت پیکر رویشی به منظور استخراج اسانس در زمان تمام گل و در تاریخ ۲۰ تیرماه صورت گرفت. بازده اسانس ۰/۵۳٪ بر اساس وزن خشک، محاسبه گردید. در اسانس حاصل از ریحان بنفش رقم Opal، ۲۱ ترکیب شناسایی گردید. ترکیبات عمده شناسایی شده شامل: لینالول (۴۹/۴۱٪)، متیل کاویکول (۱۹/۴۱٪)، او-۸-سینئول (۱۳/۷۰٪)، اپی آلفا کادینول (۲/۶۰٪)، اوژنول (۲/۲۰٪) بود. عملکرد گیاه بر اساس وزن تر ۹/۹ کیلوگرم در متر مربع و بر اساس وزن خشک ۱/۹ کیلوگرم محاسبه گردید. نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد، شرایط آب و هوایی تاثیر معنی داری بر عملکرد گیاه و میزان و ترکیبات اسانس ریحان رقم Opal، در منطقه آب و هوایی شمال تهران داشته است. به طوریکه با توجه به منابع موجود، نتایج حاصل از این تحقیق با نتایج به دست آمده از اقلیم های دیگر متفاوت بوده است و این رقم را می توان با موفقیت در مناطقی مانند شمال تهران کشت کرد.